

резимеа од одбранети докторски и магистерски тези

ВАЖНОСТА, ВЕРОДОСТОЈНОСТА И КОРИСНОСТА ОД ПРАШАЛНИКОТ ЗА ВОЗРАСТА И СТАДИУМИТЕ НА 6-ГОДИШНИЦИТЕ

Ajaj SINGH

Универзитет во Орегон, САД

Примено: 02.05.2015

Прифатено: 10.05.2015

UDK:

Оваа дисертација е прифатена и одобрена со делумно исполнети услови од барањето за степенот доктор на науки на Институтот за дефектологија и клинички науки од: професор Џејн Сквирес, професор Мајкл Булис, професор Дебра Ајсерт, д-р Дебора Олсон и професор Џ. Ендру Берглунд. Оригиналните потписи на одобрението се на документот од Универзитетот, Факултетот во Орегон.

РЕЗИМЕ

Вовед: Прашалникот за возраста и стадиумите (ПВС) е прашалник пополнет од родителите што може да се употреби како општа развојна алатка за скрининг, кој ги проценува петте развојни области: комуникација, груба моторика, фина моторика, решавање проблемски ситуации и лични способности за прилагодување, за деца на возраст од 1 до 66 месеци (1). Сега, откако е демонстрирана корисноста од ПВС во различни контексти, а присутен е и интересот на меѓународно ниво од покажаните придобивки од раната интервенција кај деца со пречки во развојот, дојде време да се прошири опсегот на возраста за ПВС. Истражувачите дизајнираа ПВС за 6-годишници како одговор на потребата од алатка за скрининг на деца кои се приближуваат на училишната возраст.

Адреса за кореспонденција

Ajaj SINGH

Оддел за рано детство и елементарно образование

Мургау Државен Универзитет

Универзитет во Орегон, САД

Murray, KY, USA

ajaysingh363@gmail.com

abstract from defended doctoral and post-graduate theses

VALIDITY, RELIABILITY AND UTILITY OF THE 6-YEAR AGES AND STAGES QUESTIONNAIRE

Ajay SINGH

University of Oregon, USA

Received: 02.05.2015

Accepted: 10.05.2015

This dissertation has been accepted and approved in partial fulfillment of the requirements for the requirements for the Doctor of Philosophy degree in the Department of Special Education and Clinical Sciences by: Professor Jane Squires, Professor Michael Bullis, Professor Debra Eisert, Dr. Deborah Olson, and Professor J. Andrew Berglund. Original approval signatures are on file with the University of Oregon Graduate School.

ABSTRACT

Introduction: The Ages and Stages Questionnaire (ASQ), is a parent completed questionnaire that may be used as a general developmental screening tool, evaluating five developmental domains: communication, gross motor, fine motor, problem-solving, and personal adaptive skills, for children from ages of 1 to 66 months (1). Now that the usefulness of the ASQ has been demonstrated in many contexts, and international interest has been aroused by the demonstrated benefit of early intervention for children with developmental delays, the time has come to expand the age range of ASQ. Researchers have designed the 6-Year ASQ to answer the need for a screening tool for children approaching school age.

Corresponding Address:

Ajay SINGH

Department of Early Childhood and Elementary Education

College of Education and Human Services

Murray State University

3103, Alexander Hall

Murray, KY, United States

ajaysingh363@gmail.com

ПВФ за 6-годишници ќе ги проценува петте развојни области: комуникација, груба моторика, фина моторика, решавање проблемски ситуации и лични способности за прилагодување, за деца на возраст од 66 до 78 месеци.

Цел: Примарната цел на ова истражување е да се прошири возрастниот опсег на ПВС и да се измерат психометриските карактеристики на ПВС за 6-годишниците.

Методи: Целта на ова истражување е да се измерат психометриските карактеристики, вклучувајќи ги важноста, веродостојноста и корисноста од ПВС за 6-годишниците.

Резултати: Ова истражување е фокусирано на психометриските карактеристики на ПВС за 6-годишниците (2). Потврдната факторска анализа (ПФА) со категорични податоци ги потврди областите на ПВС за 6-годишниците, т.е. комуникација, груба моторика, фина моторика, решавање проблемски ситуации и лични способности за прилагодување. Применетиот модел покажа високо ниво на соодветност, така што неговите параметри можеа да се интерпретираат, посочувајќи на соодветност за структурата на ПВС за 6-годишниците. Резултатите ветуваат во однос на веродостојноста, важноста и корисноста на ПВС за 6-годишниците. Резултатите од истражувањето покажаа дека ПВС за 6-годишниците е на високо ниво на веродостојност.

Заклучок: Ова истражување ја истражи корисноста на ПВС за 6-годишниците и ги испита важноста, веродостојноста и корисноста на ПВС за нив. Резултатите од истражувањето дадоа почетни докази за употребата на ПВС за 6-годишници. Овој прашалник може да помогне во моделот за идентификување на децата што се на почеток од училишна возраст и да ги подобри нивните резултати. Генерално, резултатите од ова истражување ја поддржуваат употребата на ПВС за 6-годишниците за рана идентификација на сомнителен нетипичен развој. ПВС за 6-годишниците може да се користи за подобрување на раната идентификација на децата од училишна возраст и за подобрување на резултатите пред да се зацврстат пречките во развојот.

Клучни зборови: *Прашалник за развојот пополнет од родители, ПВС, важност, веродостојност, корисност, потврдна факторска анализа, прашалник за возраста и стадиумите на 6-годишниците, попреченост, развоен скрининг, рана идентификација, деца на училишна возраст.*

The 6-Year ASQ (2) will evaluate five developmental domains: communication, gross motor, fine motor, problem-solving, and personal adaptive skills, for children from the ages of 66 months to 78 months.

Objectives: The primary objective of this research study was to expand the age range of the ASQ and measure the psychometric properties of the 6-Year ASQ.

Methods: The purpose of this research study is to measure the psychometric properties, including validity, reliability and utility of the 6-Year ASQ.

Results: This research study was focused on the psychometric properties of the 6-Year ASQ (2). A Confirmatory Factor Analysis (CFA) with categorical data confirmed the 6-Year ASQ domains e.g., communication, gross motor, fine motor, problem-solving, and personal adaptive skills. The implied model showed high level of fit, so its parameter was interpretable, indicating appropriateness for the 6-Year ASQ structure. The results were promising in terms of reliability, validity and utility of the 6-Year ASQ. The research result showed that the 6-Year ASQ (2) was found to be highly reliable.

Conclusion: This research study have investigated the usefulness of the 6-Year ASQ and examined the validity, reliability and utility of the 6-Year ASQ. The results of this research study provided initial evidence for use of the 6-Year ASQ. This questionnaire may help with a model for identifying school-age children early and improving their outcomes. In summary, the result of this research study supported the use of the 6-Year ASQ for early identification of suspected developmental delay. The 6-Year ASQ can be used to improve the early identification of school-age children and improve outcomes before disabilities become more established (2).

Keywords: *Parent-completed Developmental Questionnaire, ASQ, Validity, Reliability, Utility, Confirmatory Factor Analysis, 6-Year Ages and Stages Questionnaire, Disability, Developmental Screening, Instruments, Early Identification, School-age Children.*